

(

BEHEERPLAN

Houdringe, Beerschoten, Heyntjeskamp,
Panbos, Biltse Duinen en Bosch en Duin

Auteur:
Frans-Jan Snoek (Utrechts Landschap)

Eindredactie:
Utrechts Landschap

Datum:
november 2025

Status:
Definitief

Coverfoto: De Dikke Eik op landgoed Houdringe. Foto: Joris Hellevoort.

INHOUDSOPGAVE

1 AANLEIDING	5
2 PLANGEBIED	6
2.1 Ligging en beschrijving	6
2.2 Beleid	8
2.2.1 SNL-beheertypen	8
2.2.2 Cultuurhistorie	9
2.2.3 Archeologische verwachtingswaarde	9
3 EVALUATIE BEHEER	10
3.1 Evaluatie doelstellingen vorig beheerplan	10
3.2 Kwaliteit SNL-natuurbeheertypen	11
4 DOELSTELLINGEN	12
4.1 Houdringe	12
4.2 Beerschoten	14
4.3 Heyntjeskamp en Panbos	15
4.4 Biltse Duinen	15
4.5 Bosch en Duin	16
5 INRICHTING, ONDERZOEK EN BEHEER	17
5.1 Inrichtingsmaatregelen	17
5.2 Onderzoek en monitoring	18
5.3 Gebiedsoverstijgende projecten en onderzoeken	20
5.4 Beheermaatregelen	21
5.4.1 Park	21
5.4.2 Bos	21
5.4.3 Lanen, boomgroepen en solitaire bomen	22
5.4.4 Struweel, zoom-mantelvegetaties en bosranden	23
5.4.5 Graslanden	23
5.4.6 Akkers	25
5.4.7 Heide	25
5.4.8 Stuifzanden	25
5.4.9 Poelen, vijvers en watergangen	25
5.4.10 Biltse Meertje	26
5.4.11 Openstelling	26
5.5 Externe wensen	26

△ Grote bonte specht op een dode grove den in het Panbos. Foto: Frans-Jan Snoek.

BIJLAGEN

28

1 Beheerkaart	28
Uitsnede Houdringe en Beerschoten	29
Uitsnede Heyntjeskamp, Panbos en Biltse Duinen	30
Uitsnede Bosch en Duin	31
2 Kaart bosreservaten	32
3 Lanenkaart	33
Uitsnede Houdringe en Beerschoten	33
Uitsnede Heyntjeskamp, Panbos en Biltse Duinen	34
Uitsnede Bosch en Duin	35
4 Kaart graslanden	36
5 Toponiemenkaart	37
Houdringe en Beerschoten	37
Heyntjeskamp, Panbos en Biltse Duinen	38
6 Bomenkaart	39
Uitsnede Houdringe	39
Uitsnede Beerschoten	40
Uitsnede Heyntjeskamp en Panbos	41
Uitsnede Biltse Duinen en Bosch en Duin	42

1 AANLEIDING

Utrechts Landschap is beheerder van bijna 6.000 hectare natuur, landschap en erfgoed in de provincie Utrecht. Voor al onze natuurgebieden stellen we een beheerplan op, waarin onze doelen voor dat natuurgebied zijn vastgelegd. Eens in de zes of twaalf jaar, afhankelijk van de stabiliteit van het gebied, wordt een kwaliteitstoets uitgevoerd. In die toets evalueren we de doelen uit het beheerplan en onderzoeken we de ontwikkelingen in het natuurgebied. Uit de kwaliteitstoets komt een nieuw beheerplan voort, dat nieuwe inrichtingsmaatregelen, aanscherpingen van het beheer en mogelijk nieuwe doelen bevat. Deze kwaliteitscyclus zorgt ervoor dat Utrechts Landschap haar ambities waar kan maken. Het draagt ook bij aan kennisuitwisseling binnen en buiten de organisatie en aan een verdere professionalisering van het natuurbeheer.

Voor je ligt het beheerplan van de gebiedseenheid Houdringe, Beerschoten, Heyntjeskamp, Panbos, Biltse Duinen en de kleine gebieden die onder de naam Bosch en Duin vallen: Numansbos¹, Biltseweg, Ravenhorst, Okkersbos, Nieuw Zandbergen en Reelaan. Het is een actualisatie van het vorige beheerplan (Beheerplan Houdringe, Beerschoten en Panbos, Markus Feijen, 2011). In dat beheerplan is uitgebreide informatie over de geomorfologie, bodem, waterhuishouding, cultuurhistorie en ecologie van de gebieden te vinden. Die informatie is nog steeds geldig en is in dit beheerplan niet opnieuw opgenomen.

△ Krulbladmos in het Panbos. Foto: Frans-Jan Snoek.

¹ Numansbos wordt in dit beheerplan behandeld, maar sluit ecologisch en cultuurhistorisch gezien beter aan bij Park Vliegbasis Soesterberg. In de komende kwaliteitstoets van dat gebied wordt besloten bij welke beheereenheid Numansbos hoort.

2 PLANGEBIED

2.1 LIGGING EN BESCHRIJVING

Het plangebied beslaat in totaal ruim 464 hectare grond, waarvan ruim 11 hectare in (erf)pacht is uitgegeven of is verhuurd. De rest is in beheer bij Utrechts Landschap. Figuur 1 toont de ligging van de deelgebieden en Tabel 1 laat het aantal hectare per deelgebied zien.

△ Figuur 1. Ligging van de deelgebieden.

Het oostelijke deel van het plangebied, vanaf de oostflank van Beerschoten tot aan het Numansbos, bestaat grotendeels uit bos op voormalig stuifzand. Enkele zandverstuivingen en heideveldjes herinneren nog aan de tijd vóór de bebossing. Het bos is gemengd en voor een belangrijk deel inheems, met grove den als meest voorkomende soort. Er liggen twee uitgestoven laagtes die ooit vennen waren, maar nu verdroogd zijn. Er groeien monumentale vliegdennen en jeneverbesstruiken, wespdieven en raven broeden er en dassen en boommarters brengen er hun jongen groot.

Deelgebied	Opp. (ha)
Panbos	126,5
Beerschoten	123,5
Houdringe	85,9
Heyntjeskamp	41,7
Biltse Duinen	37,4
Numansbos	16,4
Biltseweg	9,3
Ravenhorst	8,9
Okkersbos	6,8
Nieuw Zandbergen	4,9
Reelaan	3,0
Totaal	464,3

△ Tabel 1. Oppervlaktes per deelgebied, gesorteerd op grootte.

Het westelijke deel van het plangebied ligt op niet-verstoven dekzand dat al in een vroeg stadium in cultuur werd gebracht. Oude beukenlanen, parkbossen, akkers, graslanden en waterpartijen zorgen voor een afwisselend beeld en een hoge biodiversiteit. De originele aanleg van de landgoederen Houdringe en Beerschoten is nog grotendeels intact en goed beleefbaar. Per jaar bezoeken honderdduizenden mensen dit deel van het plangebied.

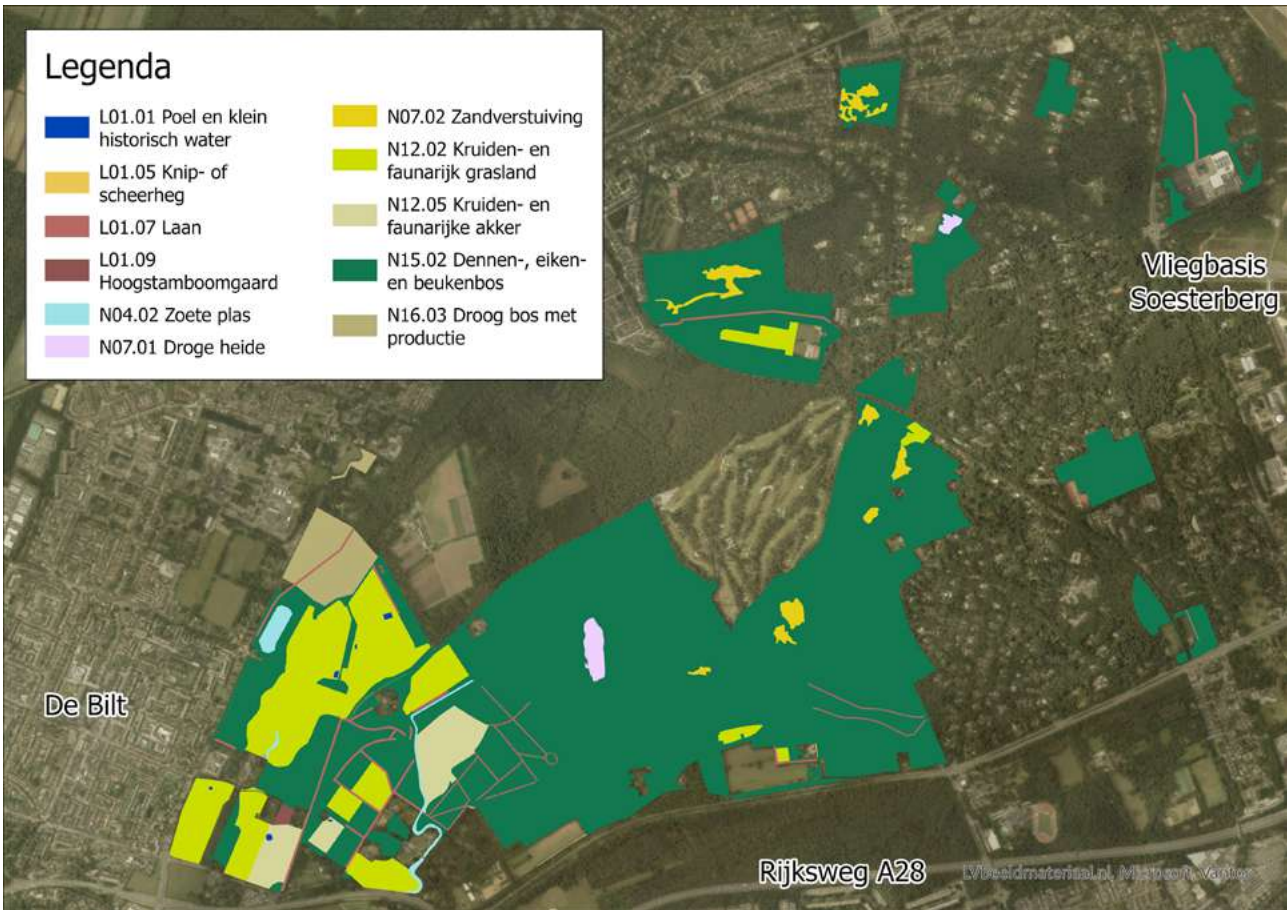
In dit beheerplan worden verschillende toponiemen gebruikt om te verwijzen naar bijvoorbeeld graslanden en lanen. Zie Bijlage 5 voor een toponiemenkaart van het plangebied.

△ Zicht op huis Houdringe. Foto: Frans-Jan Snoek.

2.2 BELEID

2.2.1 SNL-beheertypen

△ Figuur 2. SNL-beheertypen van het plangebied (2025).

Beheertype	Omschrijving	Opp. (ha)
N15.02	Dennen-, eiken- en beukenbos	350,9
N12.02	Kruiden- en faunarijk grasland	53,2
N12.05	Kruiden- en faunarijke akker	12,8
N16.03	Droog bos met productie	11,5
L01.07	Laan	8,02
N07.02	Zandverstuiving	6,3
N04.02	Zoete plas	3,2
N07.01	Droge heide	2,6
N11.01	Droog schraalgrasland	0,8
L01.09	Hoogstamboomgaard	0,5
L01.05	Knip- of scheerheg	0,4
L01.01	Poel en klein historisch water	0,3

△ Tabel 2. Oppervlakte per SNL-beheertype, gesorteerd op grootte.

2.2.2 Cultuurhistorie

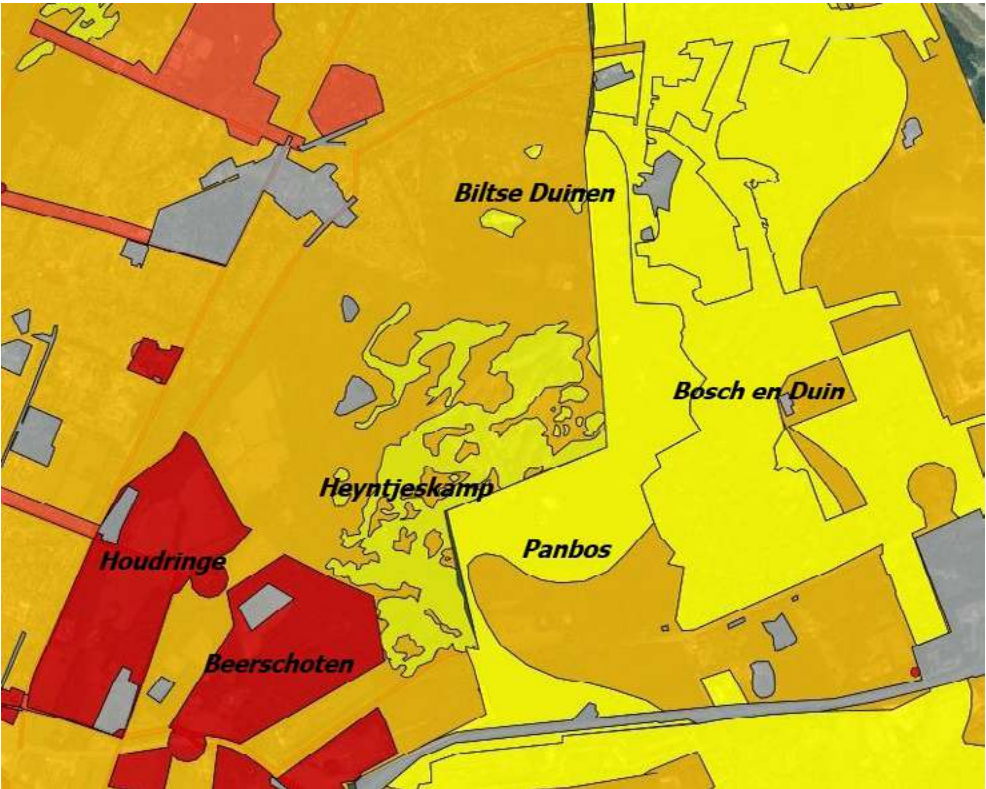
Houdringe en Beerschoten zijn beschermde rijksmonumenten. Tabel 3 bevat een opsomming van de beschermde elementen met hun monumentnummer en het complexnummer waartoe ze behoren.

Element	Monumentnummer	Complexnummer
Historische tuin- en parkaanleg Houdringe	510398	510396 – Houdringe
Boerderij ‘Klein Houdringe’	510402	510396 - Houdringe
Portierswoning ‘De Ketting’	510403	510396 - Houdringe
Grenspalen Holle Bilt	511404	510396 – Houdringe
Hoofdgebouw Beerschoten	511394	511395 – Beerschoten
Historische tuin- en parkaanleg Beerschoten	511396	511395 – Beerschoten
Woonhuis ‘Klein Beerschoten’	511402	511395 – Beerschoten
Woningen ‘Het Spinneweb’	511403	511395 – Beerschoten

△ Tabel 3. Rijksmonumentale elementen op Houdringe en Beerschoten.

Gemeentehuis Jagtlust in De Bilt en de omliggende grond is aangewezen als gemeentelijk monument. Een klein deel van die grond, bestaande uit grasland (H9, Bijlage 4) en een strook bos, is in eigendom van Utrechts Landschap.

2.2.3 Archeologische verwachtingswaarde

△ Figuur 3. Archeologische verwachtingswaarde van het plangebied. Donkerrood: zeer hoge verwachtingswaarde; lichtrood: hoge verwachtingswaarde; oranje: middelhoge verwachtingswaarde; geel: lage verwachtingswaarde; grijs: reeds onderzocht en vrijgegeven. Bron: ODRU.

3 EVALUATIE BEHEER

In dit hoofdstuk wordt het beheer van de afgelopen beheerperiode geëvalueerd aan de hand van de doelstellingen uit het vorige beheerplan en aan de hand van de kwaliteit van de SNL-natuurbeheertypen, bepaald volgens de SNL-methodiek. In het kort:

- De herstelmaatregelen rondom de cultuurhistorische structuur en elementen op Houdringe en Beerschoten zijn succesvol uitgevoerd.
- De nieuwe zonering van recreatie op Houdringe is een verbetering voor de uitstraling van het gebied, maar de recreatiedruk op de natuur is erg hoog.
- De kwaliteit van het bos is hoog en is in de afgelopen beheerperiode verder verbeterd. Het is in grote lijnen al structuurrijk, gemengd en inheems. Verzuring en vermessing door de hoge stikstofdepositie blijven problematisch.
- De graslanden zijn verder ontwikkeld richting hun botanische potentie, maar hebben het doelstadium nog niet bereikt.
- De akkers zijn rijk aan planten en ongewervelden, maar de gewenste akkervogels ontbreken en enkele van de geherintroduceerde, zeldzame akkerkruiden lijken weer verdwenen.
- Er zijn struwelen en ruige zomen aanwezig, maar het oppervlakte daarvan kan groter.
- De heide en de stuifzanden in de oostelijke helft van het plangebied zijn ecologisch waardevol en kunnen intensiever beheerd worden dan in de afgelopen beheerperiode.

3.1 EVALUATIE DOELSTELLINGEN VORIG BEHEERPLAN

Deelgebied	Samengevatte doelstelling	Behaald resultaat
Houdringe	In stand houden en versterken van cultuurhistorische hoofdstructuur	Behaald
Houdringe	Weidse open ruimte, zichtassen, verhoogde paden en meidoornhagen	Behaald
Houdringe	Monumentaal parkbos met holenbroeders	Behaald
Houdringe	Oud, gemengd, inheems bos	Behaald
Houdringe	Bloemrijke graslanden	Deels behaald
Houdringe	Zomergraanakker met broedvogels	Deels behaald
Houdringe	Waterpartijen voor amfibieën en reptielen	Behaald
Houdringe	Landgoed als oord van verpozing	Behaald
Beerschoten	In stand houden en versterken van cultuurhistorische hoofdstructuur	Behaald
Beerschoten	Monumentaal parkbos	Behaald
Beerschoten	Eikenhakhout met bijbehorende flora en fauna	Niet behaald
Beerschoten	Bloemrijke graslanden	Deels behaald
Beerschoten	Graanakkers met Korensla-associatie	Deels behaald
Beerschoten	Een poel als kamsalamanderbiotoop	Deels behaald
Beerschoten	Poort van de Stichtse Lustwarande	Behaald
Heyntjeskamp en Panbos	Gemengd, grotendeels inheems, structuurrijk bos	Behaald

△ Tabel 4. De samengevatte doelstellingen uit het vorige beheerplan met het behaalde resultaat.

3.2 Kwaliteit SNL-natuurbeheertypen

△ Figuur 4. Kwaliteit van de SNL-natuurbeheertypen in het plangebied, beoordeeld volgens de SNL-methodiek.

Natuurbeheertype	Houdringe	Beerschoten	Heyntjeskamp en Panbos	Biltse Duinen	Bosch en Duin
N15.02: Dennen-, eiken- en beukenbos	Goed	Goed	Goed	Matig	Matig
N12.02: Kruiden- en faunarijk grasland	Matig	Goed	Slecht	Matig	-
N12.05: Kruiden- en faunarijke akker	Matig	Matig	-	-	-
N16.03: Droog bos met productie	Goed	-	-	-	-
N07.02: Zandverstuiving	-	-	Matig	Slecht	-
N07.01: Droge heide	-	-	Slecht	-	-
N11.01: Droog schraalgrasland	-	-	Slecht	-	-

△ Tabel 5. Kwaliteit per beoordeeld SNL-natuurbeheertype per deelgebied. ‘-’ betekent dat een natuurbeheertype niet voorkomt in dat deelgebied.

4 DOELSTELLINGEN

De hoofddoelstelling van Utrechts Landschap met Houdringe en Beerschoten:

- In stand houden en versterken van het halfopen boslandschap van de landgoederen dat bestaat uit (park)bos, een uitgebreid lanenstelsel, akkers, graslanden en waterpartijen, met een bij de landgoederen passende openstelling

De hoofddoelstelling van Utrechts Landschap met Heyntjeskamp, Panbos, Biltse Duinen en Bosch en Duin:

- In stand houden en versterken van het boslandschap, dat bestaat uit gemengd, structuurrijk, grotendeels inheems bos, met daarin heide en zandverstuivingen die herinneren aan het stuifzandverleden van het gebied, met een ruime openstelling die past bij de hoge natuurwaarden

De hoofddoelen worden hieronder per deelgebied uitgewerkt.

4.1 HOUDRINGE

Ten aanzien van de parkaanleg:

- In stand houden en versterken van de cultuurhistorische hoofdstructuur (bestaande uit een landschappelijke aanleg met daarin elementen uit de eerdere, formele aanleg) met oog voor detail
- Een weidse, open ruimte met golvende bosranden en lange zichtassen langs monumentale boomgroepen. Door dit open weidegebied lopen verhoogde paden, omzoomd door meidoornhagen

Ten aanzien van het bos:

- Oud, gevarieerd, verzorgd parkbos, gedomineerd door monumentale zomereiken en beuken. In dit bos veel bomen met holtes en spleten die onderdak bieden aan hollenbroeders
- Een gemengd, structuurrijk, grotendeels inheems oud bos met een hoge kenmerkende biodiversiteit en een groot aandeel staand en liggend dood hout van verschillende diameters -inclusief zware stammen- en in verschillende verteringsstadia

Ten aanzien van de solitaire bomen en boomgroepen:

- In stand houden van de monumentale, veterane, markante en erfgoedbomen, met ruimte voor deze bomen om in natuurlijk tempo af te takelen

Ten aanzien van de graslanden:

- Matig voedselrijke, droge tot licht vochtige, bloem- en faunarijke graslanden op de rijkere groeiplaatsen, behorende tot de Associatie van Schapengras en Tijm. Rondom de graslanden liggen brede zoom-mantelvegetaties
- Voedselarme, droge, bloem- en faunarijke graslanden op de armere groeiplaatsen, behorende tot de Associatie van Schapengras en Tijm, de Vogelpootjes-associatie of de Associatie van Hondsviooltje en Gewoon struisgras. Rondom de graslanden liggen brede zoom-mantelvegetaties

Ten aanzien van de akker:

- Een mozaïekakker met een grote diversiteit aan vaatplanten (waaronder zeldzame akkerkruiden) en fauna. Op de akker zijn jaarlijks verschillende gewassen aanwezig, waarvan een gedeelte in de winter blijft overstaan. Rondom de akker liggen brede zoom-mantelvegetaties

Ten aanzien van de waterpartijen:

- Poelen, sloten en vijver als biotoop voor onder andere ringslang, kamsalamander, poelkikker en libellen. Op de oevers van de poelen ruimte voor pioniersoorten zoals moeraswolfsklauw en zwart hauwmos

Ten aanzien van het Biltse Meertje:

- Ongestoorde, brede oevers die begroeid zijn met een afwisseling van wilgen en elzen, riet en de Associatie van Moerasspirea en Echte valeriaan. De oevers fungeren als habitat voor onder andere ringslang, kleine karekiet, dodaars, kuifeend en bruine korenbout

Ten aanzien van recreatie:

- Een landgoed dat dient als oord van verpozing: een plek waar je kunt ontspannen, genieten van de natuur en het groene erfgoed kunt beleven nabij de stad. De uitstraling van het landgoed en de natuurwaarden mogen niet lijden onder de recreatiedruk

Ten aanzien van de waterpartijen:

- Poelen, sloten en vijver als biotoop voor onder andere ringslang, kamsalamander, poelkikker en libellen. Op de oevers van de poelen ruimte voor pioniersoorten zoals moeraswolfsklauw en zwart hauwmos

△ Poel en akker op Houdringe. Foto: Frans-Jan Snoek.

Ten aanzien van het Biltse Meertje:

- Ongestoorde, brede oevers die begroeid zijn met een afwisseling van wilgen en elzen, riet en de Associatie van Moerasspirea en Echte valeriaan. De oevers fungeren als habitat voor onder andere ringslang, kleine karekiet, dodaars, kuifeend en bruine korenbout

Ten aanzien van recreatie:

- Een landgoed dat dient als oord van verpozing: een plek waar je kunt ontspannen, genieten van de natuur en het groene erfgoed kunt beleven nabij de stad. De uitstraling van het landgoed en de natuurwaarden mogen niet lijden onder de recreatiedruk

4.2 BEERSCHOTEN

Ten aanzien van de parkaanleg:

- In stand houden en versterken van de cultuurhistorische hoofdstructuur (bestaande uit een formele en landschappelijke aanleg) en de cultuurhistorische elementen (onder andere een landgoedwaardige entree, twee sterrenbossen met lanen, de Goudvissenkom, de Konijnenberg, het Paraplulaantje en de grove dennenlaan)

Ten aanzien van het bos:

- Een deels monumentaal, gemengd, structuurrijk, grotendeels inheems oud bos met een hoge kenmerkende biodiversiteit en een groot aandeel staand en liggend dood hout van verschillende diameters -inclusief zware stammen- en in verschillende verteringsstadia

Ten aanzien van de solitaire bomen en boomgroepen:

- In stand houden van de monumentale, veterane, markante en erfgoedbomen, met ruimte voor deze bomen om in natuurlijk tempo af te takelen

Ten aanzien van de graslanden:

- Voedselarme, droge, bloem- en faunarijke graslanden behorende tot de Associatie van Schapengras en Tijm of de Vogelpootjes-associatie. Rondom de graslanden liggen brede zoom-mantelvegetaties

Ten aanzien van de akkers:

- Mozaïekakkers met een akkerkruidenvegetatie behorende tot het Windhalm-verbond (met name de Korensla-associatie met zeldzaamheden als korensla, glad biggenkruid en geel viltkruid) en met een grote diversiteit aan andere vaatplanten en fauna. Op de akkers zijn jaarlijks verschillende gewassen aanwezig, waarvan een gedeelte in de winter blijft overstaan. Rondom de akkers liggen brede zoom-mantelvegetaties

Ten aanzien van recreatie:

- Een landgoed dat dient als oord van verpozing: een plek waar je kunt ontspannen, genieten van de natuur en het groene erfgoed kunt beleven nabij de stad. De uitstraling van het landgoed en de natuurwaarden mogen niet lijden onder de recreatiedruk

4.3 HEYNTJESKAMP EN PANBOS

Ten aanzien van het bos:

- Een gemengd, structuurrijk, grotendeels inheems bos met een hoge kenmerkende biodiversiteit en een groot aandeel staand en liggend dood hout van verschillende diameters -inclusief zware stammen- en in verschillende verteringsstadia. De volgende elementen zijn aanwezig:
 - Open, door markante vliegdennen gedomineerd bos met een schrale ondergroei, deel fungerend als corridor voor warmteminnende fauna
 - Mycologisch waardevol bos van grove den op voedselarme, zure zandgrond
 - Inheems bos waar spontane, natuurlijke processen de bosstructuur en soortensamenstelling bepalen
 - Ruimte voor (roof)vogels die broeden in (uitheemse) naaldbomen, zoals wespendif en raaf
 - Ruimte voor markante en monumentale bomen

Ten aanzien van het heideveldje op de Heyntjeskamp:

- Een afwisseling van droge heide uit de Associatie van Struikhei en Stekelbrem, opener plekken begroeid met de Associatie van Buntgras en Heidespurrie en stukjes open zand. Aan de westkant een zeer open dennenbos waarin zich heidevegetaties ontwikkelen. Op een deel van de heide rust voor broedvogels als boompieper en boomleeuwerik

Ten aanzien van de stuifzandjes in het Panbos en de brede paden daaromheen:

- Open zand met langs de randen een brede gradiënt van zand naar bos waarin alle successiestadia aanwezig zijn, met name de korstmosrijke Associatie van Buntgras en Heidespurrie

Ten aanzien van de graslanden in het Panbos:

- Voedselarme, droge, bloem- en faunarijke graslanden behorende tot de Associatie van Schapengras en Tijm of de Vogelpootjes-associatie. Rondom de graslanden liggen brede zoom-mantelvegetaties

4.4 BILTSE DUINEN

Ten aanzien van het bos:

- Een gemengd, structuurrijk, grotendeels inheems bos met een hoge kenmerkende biodiversiteit en een groot aandeel staand en liggend dood hout van verschillende diameters -inclusief zware stammen- en in verschillende verteringsstadia. De volgende elementen zijn aanwezig:
 - Open, door markante vliegdennen gedomineerd bos met een schrale ondergroei, deel fungerend als corridor voor warmteminnende fauna
 - Mycologisch waardevol bos van grove den op voedselarme, zure zandgrond
 - Ruimte voor (roof)vogels die broeden in (uitheemse) naaldbomen, zoals wespendif en raaf
 - Ruimte voor markante en monumentale bomen
- Een monumentale beukenlaan met oudere en jongere delen

Ten aanzien van de graslanden:

- Voedselarme, droge, bloem- en faunarijke graslanden behorende tot de Associatie van Schapengras en Tijm of de Vogelpootjes-associatie. Rondom de graslanden liggen brede zoom-mantelvegetaties

Ten aanzien van het stuifzand en de brede paden daaromheen:

- • Open zand met langs de randen een brede gradiënt van zand naar bos waarin alle successiestadia aanwezig zijn, met name de korstmosrijke Associatie van Buntgras en Heidespurrie

4.5 BOSCH EN DUIN

Ten aanzien van het bos en de kleine open plekken daarin:

- Een gemengd, structuurrijk, grotendeels inheems bos met een hoge kenmerkende biodiversiteit en een groot aandeel staand en liggend dood hout van verschillende diameters -inclusief zware stammen- en in verschillende verteringsstadia. De volgende elementen zijn aanwezig:
 - Bos waar spontane, natuurlijke processen de bosstructuur en soortensamenstelling bepalen
 - Kleine open plekken in de vorm van heides en stuifzanden, die via brede bosranden overgaan in bos
 - Ruimte voor (roof)vogels die broeden in (uitheemse) naaldbomen, zoals wespendif en raaf
 - Ruimte voor markante en monumentale bomen

△ Klein vliegend hert. Foto: Frans-Jan Snoek.

5 INRICHTING, ONDERZOEK EN BEHEER

5.1 INRICHTINGSMAATREGELEN

Kwaliteitsimpuls centraal-Houdringe

In en rondom het hondenlosloopgebied van Houdringe wordt een aantal *quick wins* uitgevoerd om bos en bomen te beschermen tegen betreding, meer (ongestoord) struweel te ontwikkelen ten behoeve van struweelvogels en soortenrijke oevers te laten ontstaan.

- Rondom de losloopweide worden de volgende elementen uitgerasterd: de struweelrijke noordwestpunt, de strook oud eikenhakhout aan de oostkant en de oude boskern aan de zuidoostkant. Het raster rondom de poel in de zuidoostpunt wordt uitgebreid. Daarnaast wordt de strook met oude eiken en struweel langs de Schaapsdrift beschermd door het raster direct langs het pad te plaatsen.
- De monumentale zomereiken in het Oude Bos, het westelijke parkbos van Houdringe, worden beschermd tegen betreding door een aanpassing van het padenpatroon en plaatsing van trip rail. Een aantal sluippaden worden afgesloten, rekening houdend met de originele padenstructuur.
- De nog niet uitgerasterde bomen en boomgroepen in de Claverkamp, het grasland ten noorden van huis Houdringe, worden door middel van een hek beschermd tegen vee. De oever van de watergang langs dit grasland wordt aan de graslandkant afgegraven. Zo ontstaat een flauw hellende, rijk begroeide oever waarin soorten als ringslang en moerassprinkhaan zich thuis voelen.

Haag en struweel Ezelweide Beerschoten

Rondom de Ezelweide, het grasland te noordwesten van het Koetshuis op Beerschoten, wordt een haag geplant. De eikenlaan tussen de Ezelweide en het grasland ten zuidwesten daarvan krijgt meer ruimte door het verplaatsen van de rasters. De noordwestelijke bosranden van beide graslanden worden aangevuld met struweelsoorten, zodat golvende zoom-mantelvegetaties kunnen ontstaan.

Kwaliteitsimpuls Konijnenberg Beerschoten

De rododendrons rondom de Konijnenberg op Beerschoten worden verwijderd. Rondom de Konijnenberg wordt een ring van beuken en/of lindes aangeplant.

Nestgelegenheid ervvogels Beerschoten

Rondom het Koetshuis op Beerschoten worden nestkasten opgehangen voor ervvogels als huismus, ringmus, boerenzwaluw en huiszwaluw. De 'kerkuilschuur' nabij de boerderijplaats wordt weer exclusief bestemd voor de kerkuil.

Nieuwe poelen kamsalamander Beerschoten

Op de zichtweide voor het huis van Beerschoten worden twee poelen aangelegd voor de kamsalamander. Onderzocht wordt of de kamsalamanders van landgoed Vollenhoven onder de N237 door kunnen en of de vijver van Beerschoten door de soort gebruikt wordt als stapsteen.

Uitbreiding heideveld Heyntjeskamp

Het heideveldje op de Heyntjeskamp wordt aan de westkant uitgebreid door het bos aan die kant stevig te dunnen en te ontdoen van struiken en opslag. Een aantal paden worden met het vrijkomende materiaal afgesloten, zodat stukken ongestoorde heide ontstaan, geschikt voor grondbroeders. Een aantal bomen op de bestaande heide worden geringd of geveld.

Verbinding open ruimtes noordpunt Panbos

De Gobi en de Sahel, de twee kleine zandverstuivingen in de noordoostpunt van het Panbos, worden met elkaar, met de golfclub en met het schrale graslandje langs de oude spoordijk verbonden. Zo wordt de isolatie van deze percelen opgeheven en kunnen flora en fauna van grasland, heide en stuifzand zich makkelijker verspreiden. De Gobi en het schrale graslandje worden toegankelijk gemaakt voor publiek, om rust te creëren voor fauna en om betreding van kwetsbare vegetatie te voorkomen.

Herinrichting paardenweide Biltse Duinen

In de Biltse Duinen is in 2024 een strook grasland beschikbaar gekomen die tot die tijd verhuurd werd. In dit nieuwe grasland wordt een struweelrand aangelegd om de nieuwe grens te markeren. Het is misschien mogelijk om hier een poel aan te leggen of een vochtige laagte te laten ontstaan. Daarvoor moet eerst onderzoek gedaan worden naar de ondoorlatende laag die vroeger onder dit deel van de Biltse Duinen -de Grote Pan- aanwezig was. Zie daarvoor 5.2 *Onderzoek en monitoring*.

5.2 ONDERZOEK EN MONITORING

Onderzoek

- In de afgelopen beheerperiode is de conditie van veel bomen in het plangebied achteruitgegaan. Op verschillende plekken is bodemonderzoek nodig om passend beheer te kunnen ontwikkelen.
- Tientallen honden zwemmen dagelijks in de sloot langs de Vissersteeg op Houdringe. Het vermoeden bestaat dat dat een negatieve invloed heeft op de waterkwaliteit vanwege de antiwormen- en -vlooiemiddelen die in het water terechtkomen. Er moet onderzocht worden in hoeverre dat inderdaad zo is en welk effect dat heeft op flora en fauna.
- De graslanden in de Biltse Duinen liggen in de Grote Pan, een uitgestoven laagte waar tot halverwege de 19e eeuw een zeer soortenrijke, vochtige heidevegetatie groeide. De ondoorlatende laag die zorgde voor de schijngrondwaterspiegel is op een zeker moment doorgestoken of lek geraakt, waardoor de Grote Pan op dit moment niet erg vochtig is. Het is wellicht mogelijk om het lek te dichten, zodat het gebied weer vochtiger wordt; dat zou onder andere botanisch zeer waardevol kunnen zijn. Er moet verder onderzocht worden waar het lek zit, of het te

dichten is en wat de concrete natuurontwikkelingsmogelijkheden zijn.

- In het Panbos ligt de Kleine Pan, ook een uitgestoven laagte waarin vroeger water stond. Er moet onderzocht worden in hoeverre het mogelijk en wenselijk is om hier opnieuw vochtig bos te creëren, bijvoorbeeld door de aanwezige greppels te dempen.

Monitoring

- Tegen het einde van de komende beheerperiode worden de graslanden opnieuw geïnventariseerd op flora om te kunnen bepalen of ze zich botanisch verder ontwikkeld hebben.
- Vanaf 2025 loopt er een onderzoeksproject rondom de ‘Magnifique’, een grote en oude zomereik op Houdringe nabij de hoek in de Vissersteeg. Er wordt in kaart gebracht welke flora en fauna rondom de eik voorkomen en hoe de boom zijn omgeving beïnvloedt.
- Op Houdringe en Beerschoten wordt onderzoek gedaan naar vleermuizen, vooral naar het voorkomen van kraam- en winterverblijven in bomen.

Advies ten behoeve van beheer

- Er wordt een bomenkaart ontwikkeld waarop alle monumentale bomen in het plangebied zichtbaar zijn. Deze kaart vormt de basis van boomgericht bosbeheer.
- De twee meest zuidwestelijke weides van Houdringe (H7 en H8, Bijlage 4) zijn de komende jaren nog in geliberaliseerde pacht. Er moet onderzocht worden of er mogelijkheden zijn om de oevers langs deze percelen minder steil te maken, boomgroepen of struweeleilanden aan te leggen en één of meerdere poelen te graven.
- Het zou landschappelijk en ecologisch gezien wenselijk kunnen zijn om op een deel van grasland H2 (Bijlage 4) op Houdringe een akker te realiseren. Er moet onderzocht worden of dat inderdaad wenselijk is, waar de akker moet komen en of er akkerkruiden geïntroduceerd moeten worden.
- Vanaf Beerschoten naar het Panbos loopt een oude schaapsdrift, waarlangs oude eiken staan en waarlangs een wal en een greppel liggen. Onderzoek is gewenst om helder te krijgen of, en zo ja, hoe de schaapsdrift beheerd moet worden.
- In de zuidpunt van de Heyntjeskamp staan een woonhuis en een paar bijgebouwen op grond van Utrechts Landschap. Het perceel, ‘t Landje genaamd, ligt in het bosreservaat Beerschoten (Bijlage 2). Deze situatie is onwenselijk vanwege de verstoring van fauna. Onderzocht moet worden hoe de verstoring verminderd kan worden.
- Op Nieuw Zandbergen zijn enkele monumentale bomen en een oude laan aanwezig. Het is wenselijk om een beknopt cultuurhistorisch verslag te laten opstellen over het gebied, om te weten welke elementen beschermd moeten worden en hoe.
- Van de Biltse Duinen en de kleine eigendommen in Bosch en Duin is geen gebiedsbeschrijving beschikbaar. Voor het beheer is het wenselijk als die beschrijvingen er wel komen.

5.3 GEBIEDSOVERSTIJGENDE PROJECTEN EN ONDERZOEKEN

Deze projecten en onderzoeken worden uitgevoerd of zijn gewenst in het plangebied, maar spelen ook in andere terreinen van Utrechts Landschap of zijn onderdeel van een gebiedsoverstijgend project of onderzoek.

- Op onder andere de akker van Houdringe en de grote akker van Beerschoten zijn in 2015 zeldzame akkerkruiden geïntroduceerd. Veel van de ingebrachte soorten lijken ondertussen verdwenen te zijn. Het is wenselijk om de soorten die op deze grond thuishoren opnieuw in te zaaien.
- Op onder andere Houdringe en Beerschoten zijn een aantal oude boskernen geïdentificeerd. In de komende beheerperiode wordt een pilot uitgevoerd waarin wordt onderzocht hoe die boskernen te beheren en uit te breiden zijn.
- In het Panbos en de Heyntjeskamp groeit veel Amerikaans krentenboompje. Er moet onderzocht worden wat de ecologische waarde van de soort is en of hij bestreden zou moeten worden.
- Op onder andere grasland B1 (Bijlage 4) wordt sinusbeheer toegepast en onderzocht welk effect dat op flora en fauna heeft in vergelijking met traditioneel maaibeheer.

△ Zwartsprietdikkopje op knoopkruid in een weide van Houdringe. Foto: Frans-Jan Snoek.

5.4 BEHEERMAATREGELEN

Zie Bijlage 1 voor de beheerkaart, waarop voor het hele plangebied is ingetekend welke beheertypen waar liggen en wat ze inhouden. Zie de paragrafen hieronder voor een meer gedetailleerde uitwerking van de beheertypen.

5.4.1 Park

Deze beheermaatregelen gelden vooral voor Houdringe en Beerschoten. Het basisprincipe is: een verzorgde uitstraling nabij de landhuizen en een meer natuurlijke uitstraling verder van de huizen af.

- De hagen worden jaarlijks geschoren.
- Op daarvoor geschikte plekken -buiten de zichtassen en op enige afstand van paden- mogen hagen breder uitgroeien om broedgelegenheid te bieden aan struweelvogels.
- Gaten in hagen worden ingeboet, waarbij de jonge struiken de eerste jaren beschermd worden met gaas.
- Zo nodig worden de hagen in droge zomers bewaterd. Incidenteel wordt bladcompost toegepast.
- De fruitboomgaarden worden gefaseerd en periodiek gemaaid om verregaande verruiging te voorkomen. Incidenteel worden de boomgaarden bemest met ruige stalmest of bladcompost. Op de jonge fruitbomen wordt begeleidingsnoei toegepast.
- De gazons langs de oprijlaan en rondom het Koetshuis op Beerschoten behouden hun verzorgde uitstraling door regelmatig maaien, snijden van de graskanten en het verwijderen van blad en takken.

5.4.2 Bos

- Bij dunningen worden inheemse boomsoorten bevoordeeld ten opzichte van uitheemse soorten, zodat het aandeel exoten steeds kleiner wordt.
- Bij dunningen wordt gewerkt naar een zo gevarieerd mogelijk bos, zowel wat betreft de menging als wat betreft de gelaagdheid en de variatie in diameter.
- De hoeveelheid dood hout wordt actief verhoogd door tijdens dunningen bomen van verschillende diameters -ook zware stammen- te ringen, om te trekken of te vellen en te laten liggen.
- Een aantal percelen zijn aangewezen als bosreservaat; zie Bijlage 2. Het bos in de reservaten is al ver ontwikkeld richting gemengd, inheems bos en wordt in principe met rust gelaten. Exoten worden nog wel bestreden en monumentale bomen worden vrijgezet. Verder verloopt de bosontwikkeling spontaan. Het padenpatroon in bosreservaat Panbos wordt heroverwogen om zoveel mogelijk rust te creëren.
- In het plangebied staan tientallen monumentale bomen, zoals de oude zomereiken op Houdringe en de vliegdennen in het Panbos. Zie Bijlage 6 voor een kaart. Tijdens dunningen worden deze bomen behandeld als toekomstboom en vrijgezet.
- In het beukengalerijbos rondom de Konijnenberg op Beerschoten is ruimte voor spontane verjonging als oude beuken uitvallen.

- Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik worden planmatig (vooruitlopend op dunningen) bestreden.
- De bodem is een essentieel onderdeel van het boscossysteem. Om bodemverdichting en schade aan boomwortels te voorkomen wordt tijdens dunningen niet met machines door de bosvakken gereden. Bij het vermoeden van een hoge mate van bodemverzuring wordt bodemonderzoek gedaan en worden bodemverbeterende maatregelen getroffen, zoals het aanplanten van rijkstrooiselsoorten of het aanbrengen van steenmeel.
- Er zijn verschillende actieve roofvogelhorsten en ravennesten in het plangebied. Voorafgaand aan een dunning worden de nesten in kaart gebracht. Tijdens de dunning wordt de horst en de directe omgeving ervan niet verstoord.
- Verspreid door het plangebied worden een aantal vlekken met exotische naaldbomen aangewezen als ‘roofvogelbosje’ en met rust gelaten. Sperwers broeden graag in jonge, dichte sparrenbosjes en raven, buizerds, haviken en wespendien in grote douglassen, lariksen of fijnsparren.
- Opslag van loofhout direct boven de groeiplaats van het groot zweepmos op de Heyntjeskamp wordt verwijderd, om te voorkomen dat het mos bedekt raakt met een laag bladstrooisel en daardoor verdwijnt.

5.4.3 Lanen, boomgroepen en solitaire bomen

Zie Bijlage 3 voor de lanenkaart, waarop alle lanen in het plangebied zijn ingetekend en waarop hun cultuurhistorische waarde en boomconditie staan aangegeven. ‘Gouden’ lanen krijgen in het beheer de meeste aandacht, ‘bronzen’ lanen de minste.

De beheermaatregelen zijn:

- Dood hout direct boven officiële paden wordt verwijderd.
- Periodiek wordt concurrerende begroeiing langs de lanen verwijderd.
- Aftakelende bomen worden zolang mogelijk in de benen gehouden; uit veiligheidsoverwegingen in gekandelaberde staat of alleen de eerste paar meters van de stam. Dood hout boven de paden wordt verwijderd; dood hout aan de buitenkant van de laan mag blijven hangen en op natuurlijke wijze instorten.
- Dood hout dat op de grond terechtkomt wordt ruim buiten de laan gelegd, zodat het laanbeeld behouden blijft.
- Herplant van laanbomen is mogelijk zodra er voldoende licht is ontstaan door de uitval van oude bomen. Er wordt bij voorkeur herplant met dezelfde boomsoort, tenzij dat vanwege bodem- of klimaatomstandigheden onverstandig is. Zo mogelijk wordt bij herplant de oorspronkelijke plantafstand aangehouden.
- Lanen worden per boom of per boomgroep vernieuwd, uitzonderingen daargelaten.
- Jonge laanbomen in het landgoedgedeelte worden waar nodig opgesnoeid.
- In de eerste paar jaar na aanplant worden laanbomen, boomgroepen en solitaire bomen in droge zomers bewaterd.
- Monumentale, veterane, markante en erfgoedbomen en boomgroepen krijgen alle ruimte om te groeien en af te takelen. Concurrerende begroeiing wordt verwijderd. Zo nodig worden paden verplaatst om schade aan wortels te voorkomen en om bomen op een veilige manier te kunnen laten aftakelen.
- Bomen en boomgroepen in weides worden beschermd tegen vee.
- Laanbomen, boomgroepen en solitaire bomen worden incidenteel voorzien van bladcompost.

5.4.4 Struweel, zoom-mantelvegetaties en bosranden

- Langs in ieder geval de op het zuiden liggende randen van de open ruimtes (grasland, akker, heide en stuifzand) worden struweelranden ontwikkeld. Het struweel kan spontaan ontstaan met bijvoorbeeld braam, wilg, sporkehout of lijsterbes, maar kan ook aangelegd worden.
- Als struweel wordt aangelegd, wordt gebruikgemaakt van gebiedseigen soorten als rozen en meidoorn.
- De bosrand achter het struweel wordt op variabele dieptes gedund, zodat een golvende, geleidelijke bosrand ontstaat.
- De buitenste randen van graslanden en akkers worden verruigd door ze niet jaarlijks te maaien of onder te werken. Zo wordt de overgang van open ruimte naar bos nog geleidelijker.
- Periodiek en gefaseerd worden te hoog opgeschoten struwelen teruggezet en opengemaakt. Ook de achterliggende bosrand wordt dan gedund.

5.4.5 Graslanden

In het plangebied liggen 17 graslanden. Zie Bijlage 4 voor een kaart van de ligging en de codering van de percelen en Tabel 8 voor een beschrijving en een beheeradvies per grasland.

Een aantal algemene aandachtspunten:

- In veel van de graslanden die zijn gekarakteriseerd als vroege gras-kruidenmix is gestreepte witbol nog massaal aanwezig. Om effectief te verschralen en te voorkomen dat gestreepte witbol zaad zet, moet de eerste maaibeurt vóór 30 juni uitgevoerd worden. Ongeveer 50% van de vegetatie wordt dan verwijderd.
- Jaarlijks wordt ongeveer 25% van de vegetatie niet gemaaid, zodat in de zomer bloeiende kruiden aanwezig zijn en er ook in de winter hoge vegetatie staat. Zo kunnen ongewervelden hun volledige levenscyclus doormaken. In de schralere graslanden kan wat meer vegetatie blijven staan, in de rijkere graslanden wat minder. Zie Tabel 8 voor een richtlijn per grasland.
- De graslanden H4, H5 en B4 worden beweide met oud-Hollandse koeienrassen. Daarbij wordt jaarlijks een verschillend deel van het perceel uitgerasterd, zodat altijd bloeiende kruiden en hoge vegetatie aanwezig zijn voor fauna.
- Er wordt niet bemest.
- Op basis van de vegetatieontwikkeling kan afgeweken worden van de aanbevelingen. Langdurige droogte in het groeiseizoen kan een grote invloed hebben op de hoeveelheid biomassa en daarmee op het beheer.

Code	Opp. (ha)	Stadium en bijzonderheden	Beheer	Richtlijn percentage vegetatie de winter in
H1	3,2	Vroege gras-kruidenmix; hoogste dichtheid aan geelsprietdikkopje; rijk aan vlinders en wilde bijen	Jaarlijks gefaseerd maaien en afvoeren. Omdat rupsen van het geelsprietdikkopje vrij hoog in grasstengels overwinteren, is het op dit grasland van extra belang dat voldoende vegetatie blijft staan in de winter	30%
H2	7,4	Vroege gras-kruidenmix; geelsprietdikkopje aanwezig; konijnenburchten aanwezig	Jaarlijks gefaseerd maaien en afvoeren. Rekening houden met konijnenburchten	25%
H3	7,3	Gras-kruidenmix; hondenlosloopweide	Jaarlijks gefaseerd maaien en afvoeren	30%
H4	10	Gras-kruidenmix	Jaarlijks gefaseerd maaien en afvoeren. Beweiden met oud-Hollandse koeienrassen	30%
H5	5,4	Dominant/gras-kruidenmix	Jaarlijks gefaseerd maaien en afvoeren. Beweiden met oud-Hollandse koeienrassen	20%
H6	4,2	Vroege gras-kruidenmix	Jaarlijks gefaseerd maaien en afvoeren	25%
H7	2,2	Dominant/gras-kruidenmix; in geliberaliseerde pacht	Jaarlijks gefaseerd maaien en afvoeren	20%
H8	1,1	Dominant/gras-kruidenmix; in geliberaliseerde pacht	Jaarlijks gefaseerd maaien en afvoeren	20%
H9	0,9	In beheer bij gemeente De Bilt	-	-
B1	4,1	Bloemrijk grasland; best ontwikkelde grasland in het plangebied; rijk aan wilde bijen; deels begraasd door konijnen	Sinusbeheer: jaarlijks een kronkelende baan door het grasland maaien en afvoeren	50%
B2	2,1	Gras-kruidenmix; veel konijnenburchten aanwezig; deels begraasd door konijnen	Sinusbeheer: jaarlijks een kronkelende baan door het grasland maaien en afvoeren. Rekening houden met konijnenburchten. Als de begrazing door konijnen terugloopt, meer maaien en afvoeren	50%
B3	1,3	Vroege gras-kruidenmix; tientallen nestkoepels van gele weidemier aanwezig	Sinusbeheer: jaarlijks een kronkelende baan door het grasland maaien en afvoeren. Als de begrazing door konijnen terugloopt, meer maaien en afvoeren	30%
B4	3,5	Vroege gras-kruidenmix	Jaarlijks gefaseerd maaien en afvoeren. Beweiden met oud-Hollandse koeienrassen	25%
P1	0,8	Bloemrijk grasland; konijnenburchten aanwezig; deels begraasd door konijnen	Begrazing door konijnen is in principe voldoende. Bosranden periodiek terugzetten	50%
P2	0,9	Stadium niet te bepalen door intensieve begrazing met paarden	Paardenbegrazing stopzetten. Daarna ontwikkelen richting kruiden- en faunairijk grasland of kruiden- en faunarijke akker	-
P3	0,3	Stadium niet te bepalen door intensieve begrazing met paarden	Paardenbegrazing stopzetten. Daarna ontwikkelen richting kruiden- en faunairijk grasland of kruiden- en faunarijke akker	-
BD1	2,5	Vroege gras-kruidenmix	Sinusbeheer: jaarlijks een kronkelende baan door het grasland maaien en afvoeren	50%

△ Tabel 8. Beschrijving en beheer van de graslanden van het plangebied.

5.4.6 Akkers

- Op de akker van Houdringe en de Grote Hoek op Beerschoten worden opnieuw zeldzame akkerkruiden geherintroduceerd.
- De akkers worden jaarlijks licht bemest met ruige stalmest (tot 15 ton per hectare) en periodiek bekalkt.
- Bodembewerking is maximaal 20cm diep. Er wordt niet geploegd.
- Zaaigoed bestaat deels uit ongeschoond zaad van eigen akkers. De zaaidichtheid van het graan is afhankelijk van kiemkracht, foerageergedrag van zaadetende vogels en dichtheden van probleemkruiden (kweek, witbol en windhalm).
- Probleemkruiden worden of mechanisch bestreden, of door middel van groene braak.
- Stoppels en overstaande vegetatie zijn aanwezig als wintervoedsel voor vogels en zoogdieren.
- Langs de randen van de akkers worden ruige zomen ontwikkeld die niet jaarlijks worden gemaaid of ondergewerkt.

5.4.7 Heide

- Het heideveldje op de Heyntjeskamp en de aangrenzende, nog te ontwikkelen boomheide worden vrijgehouden van opslag van bomen en struiken. Een enkele boom of struik mag blijven staan en groot worden.
- De bosranden rondom de heide worden periodiek teruggezet door opslag te verwijderen en enkele grotere bomen te ringen of te vellen. Daarbij wordt rekening gehouden met de mierennesten die vooral langs de oostflank van de heide liggen.

5.4.8 Stuifzanden

- De randen van de stuifzanden en de brede paden eromheen worden periodiek en gefaseerd teruggezet, waarbij populaties van zeldzame soorten (zoals heidefranjemos) worden ontzien. Tijdens een ingreep wordt een dichtbegroeide rand van het stuifzand ontdaan van opslag. Een aantal grotere bomen in het bos erachter worden geringd of geveld. De humuslaag wordt verwijderd door harken of plaggen. Vrijkomend hout en geplagd materiaal wordt verwerkt tot hopen in het bos, zodat schaarse nutriënten in het systeem blijven. Het resulterende open zand wordt bekalkt om snelle vestiging en dominantie van grijs kronkelsteeltje tegen te gaan.

5.4.9 Poelen, vijvers en watergangen

- De poelen worden één- of tweejaarlijks gedeeltelijk geschoond, waarbij tenminste 30% van de vegetatie op de oever en in het water blijft staan.
- Afhankelijk van de snelheid van verlanding worden de poelen periodiek uitgebaggerd, waarbij tenminste 30% van de bodem met rust gelaten wordt.
- Op de oever van de meest westelijke poel op Houdringe groeit het zeer zeldzame zwart hauwmos, en op de oever van de meest oostelijke poel op Houdringe groeit een grote populatie moeraswolfsklauw. Beide soorten groeien op kale, droogvallende grond. Het is van belang dat bij zowel het schonen als het

- baggeren een deel van de populaties gespaard blijft.
- De oevers van vijvers en watergangen worden periodiek en gefaseerd gemaaid en geschoond. Het maaisel wordt afgevoerd of op enige afstand van de oever verwerkt in hopen.
- Afhankelijk van de hoeveelheid ingevallen blad en ander strooisel worden de vijvers en watergangen periodiek en gefaseerd gebaggerd.

5.4.10 Biltse Meertje

- Om ruimte te bieden aan bloeiende oeverplanten en om zicht te houden op het water wordt het riet jaarlijks op enkele plekken gemaaid, afhankelijk van de vegetatieontwikkeling.
- Het uitzicht vanaf het observatieplatform wordt vrijgehouden door jaarlijks het riet eromheen te maaien.
- Gemaaid riet wordt verwerkt tot broeihopen voor ringslangen.

5.4.11 Openstelling

- (Half)verharde wegen en zandpaden worden in de herfst een aantal keer gebladblaasd.
- Gaten in (half)verharde wegen en zandpaden worden opgevuld.
- Naast frequent modderige delen van paden worden afwateringsgaten gegraven.
- Terreinmeubilair -zoals borden en bankjes- wordt jaarlijks vrijgemaaid en schoongemaakt.
- Sluippaden en olifantenpaadjes worden periodiek afgesloten. In en rondom de bosreservaten en het heideveld van de Heyntjeskamp worden paden afgesloten of verplaatst.

5.5 Externe wensen

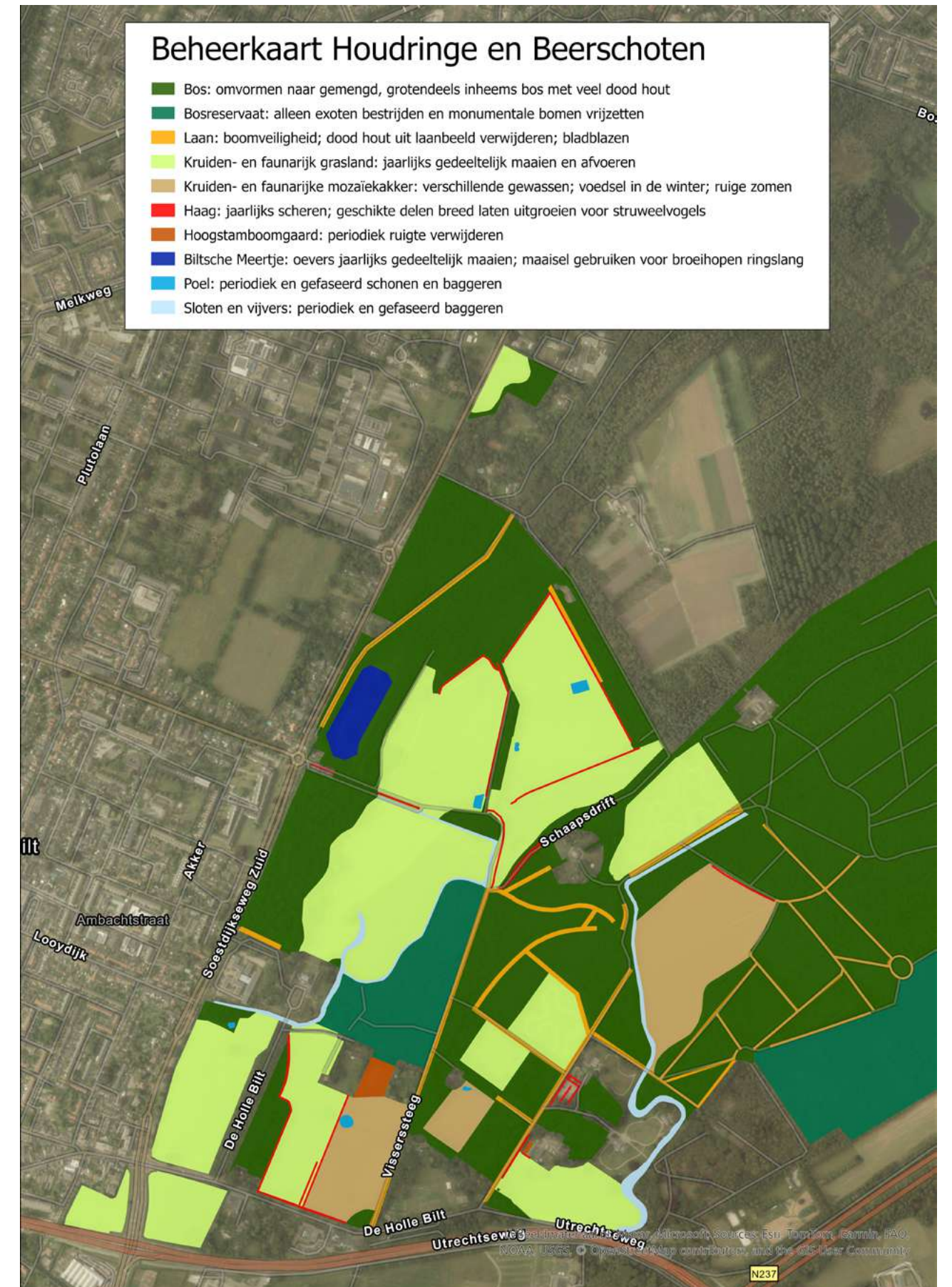
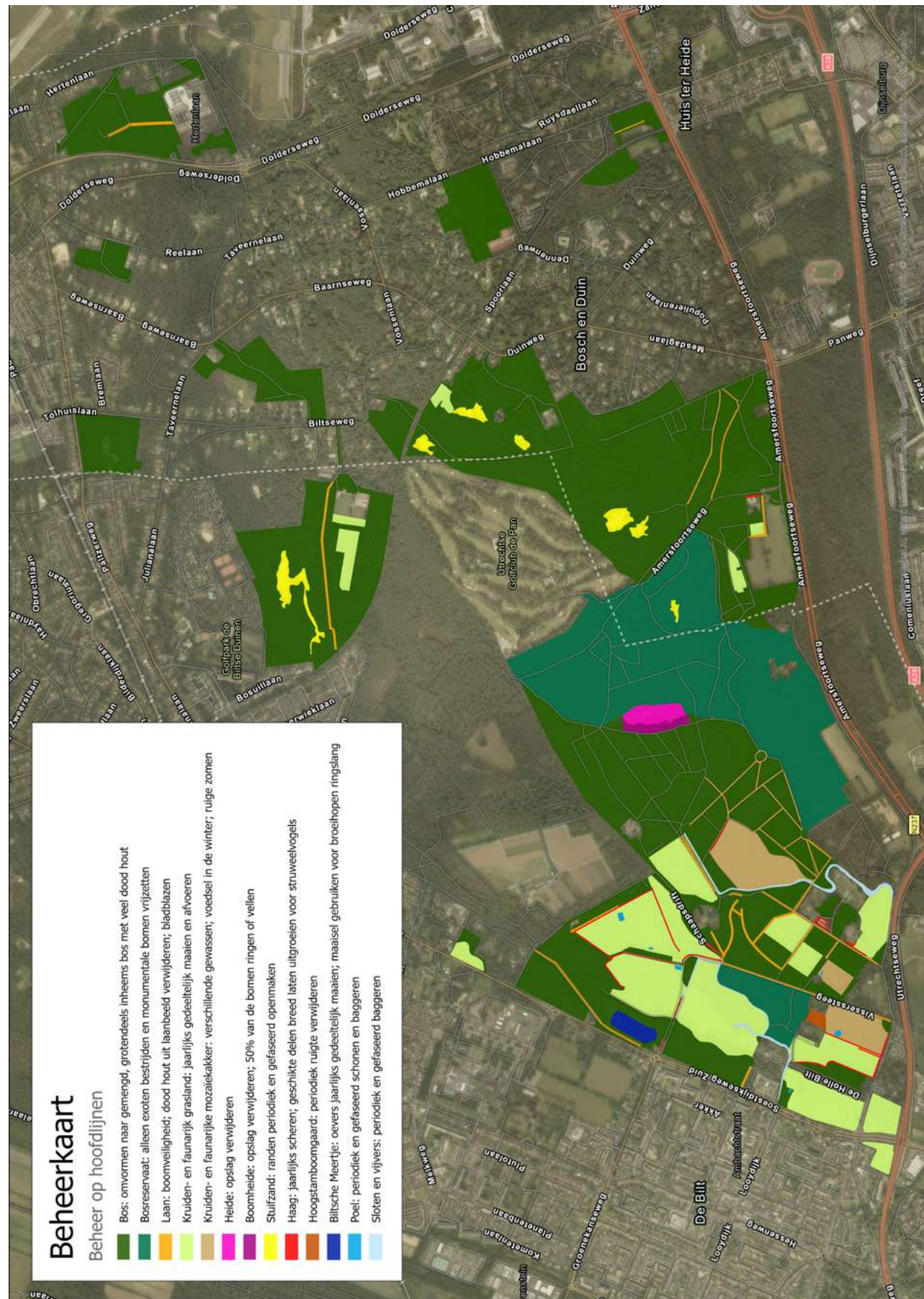
- De tuin rondom huis Houdringe is niet in het bezit van Utrechts Landschap. De huidige inrichting van de tuin sluit niet aan bij de oorspronkelijke aanleg van het landgoed en sommige van de oorspronkelijke zichtassen functioneren niet. Het is wenselijk dat de tuin in eigendom of beheer van Utrechts Landschap komt, zodat huis en landgoed weer een eenheid kunnen vormen.
- Ook de oprijlaan naar huis Houdringe is niet in bezit van Utrechts Landschap. Het is wenselijk dat de laan wel in eigendom komt, om de laanbomen goed te kunnen beheren en om de dassenburcht die vlak naast de laan ligt te kunnen beschermen.
- Aan het begin van de Vissersteeg, langs de Holle Bilt, staan twee hardstenen grenspalen (monumentnummer 51 1404, Rijksmonumentenregister). De palen horen bij de eenheid Houdringe-Beerschoten, maar zijn niet in eigendom van Utrechts Landschap. Het is wenselijk dat ze wel in eigendom komen.
- Op Houdringe en Beerschoten staan twee gebouwen van Scouting Laurentiusgroep De Bilt. De regelmatige activiteiten rondom deze gebouwen zorgen voor verstoring van fauna en verrommeling van het bos eromheen. Het is wenselijk als tenminste één van de gebouwen verdwijnt; bij voorkeur het gebouw op Beerschoten, omdat dat het verst in het natuurgebied ligt.
- Het waterpeil in de sloot ten zuiden en oosten van de akker op Houdringe is erg laag. Het is wenselijk om deze sloot te verbinden met de sloot aan de noordkant

van de Holle Bilt, op de plek waar de oprijlaan van Houdringe en de Holle Bilt elkaar ontmoeten. Voorzichtigheid is geboden met het oog op de aanwezigheid van watercrassula in de sloot ten zuiden van de Holle Bilt.

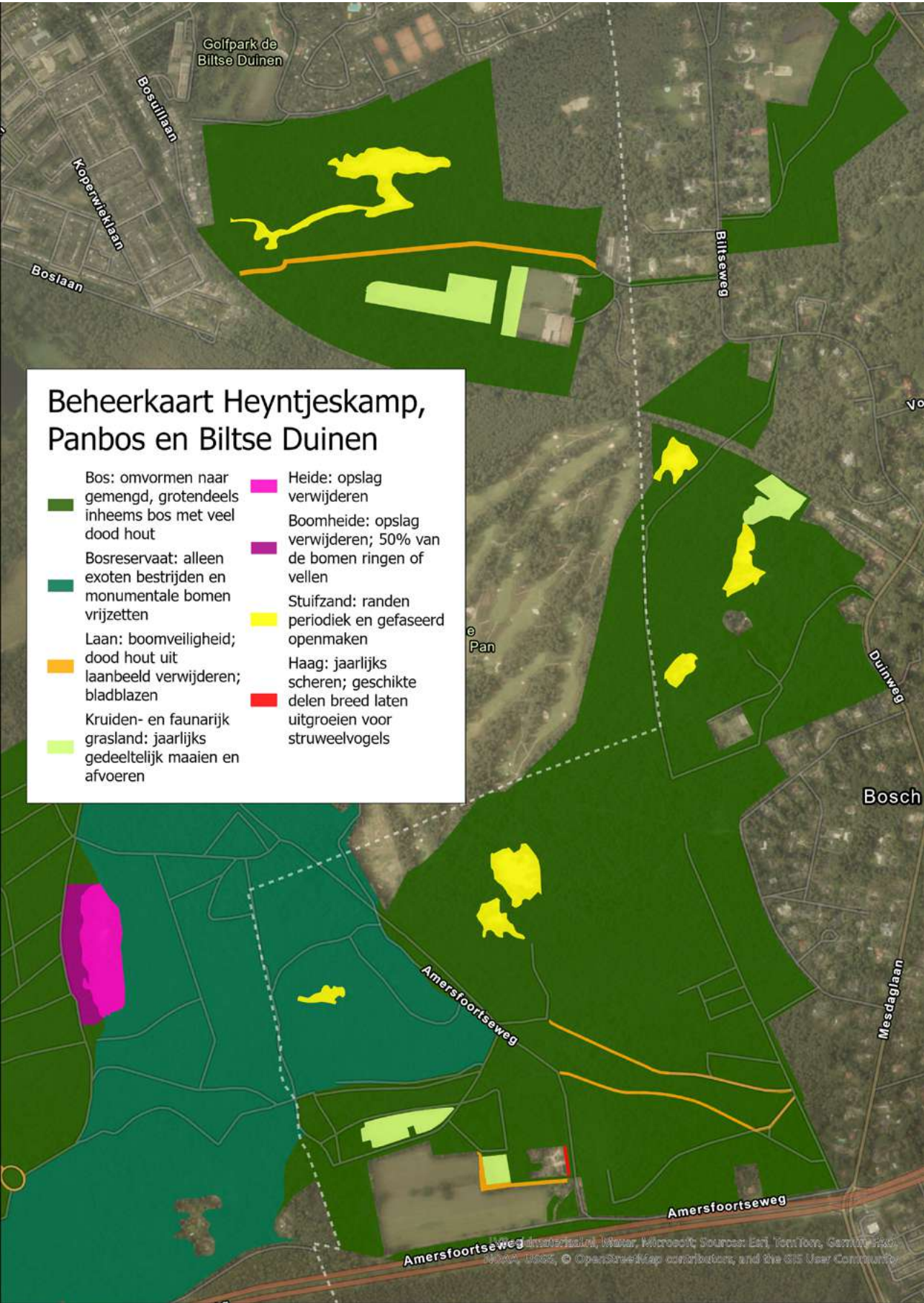
- De graslanden in de Biltse Duinen liggen in de Grote Pan, de uitgestoven laagte waar ooit vochtige heide groeide en waaraan het Panbos zijn naam dankt. Een deel van het grasland is niet in eigendom van Utrechts Landschap, maar behoort bij paardenstal De Molshoop. Het is wenselijk dat in ieder geval het grasland in bezit komt van Utrechts Landschap, zodat eventuele pogingen om de Grote Pan te vernatten makkelijker uit te voeren zijn.

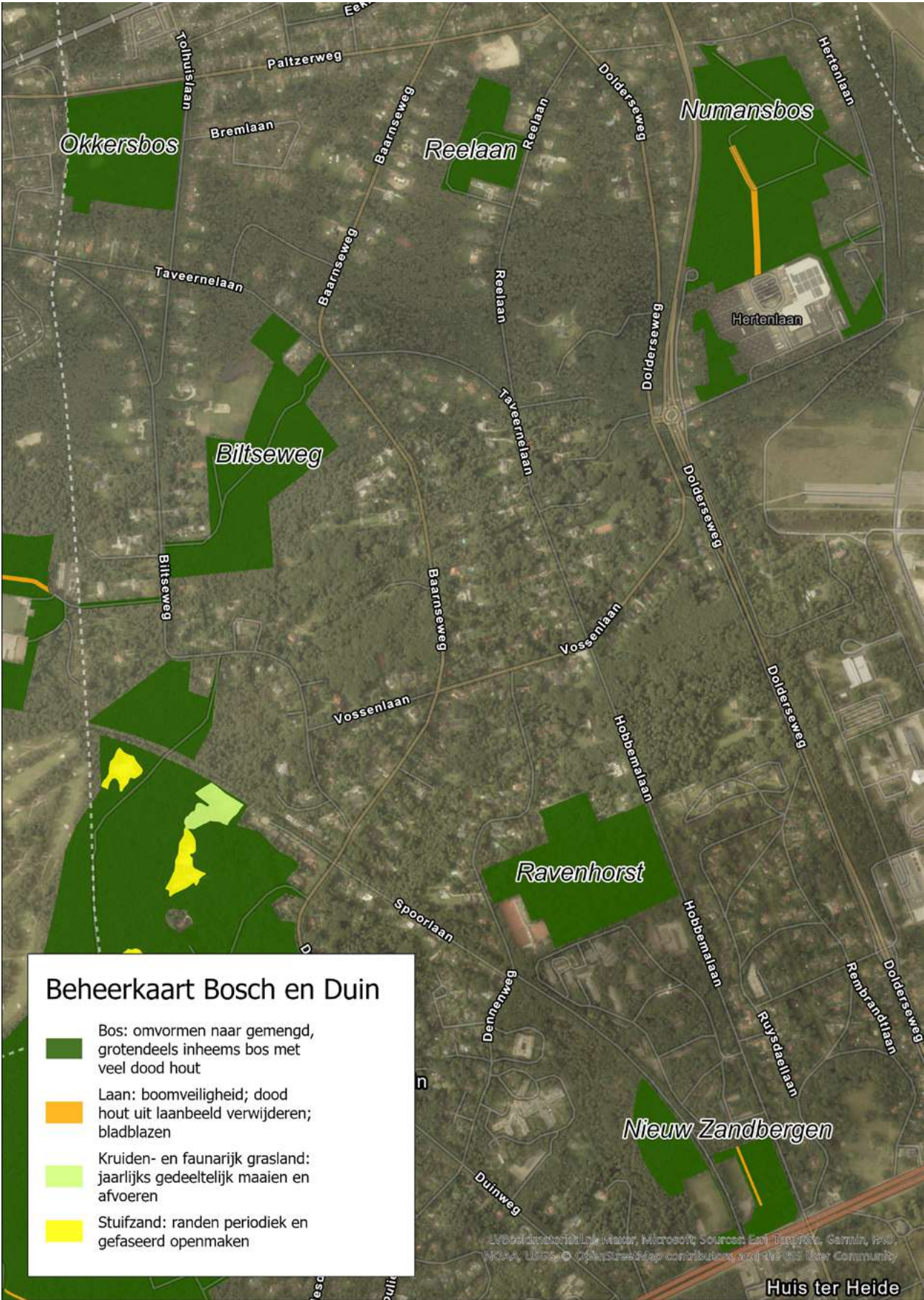
△ Kleine vuurvinder op Houdringe. Foto: Frans-Jan Snoek.

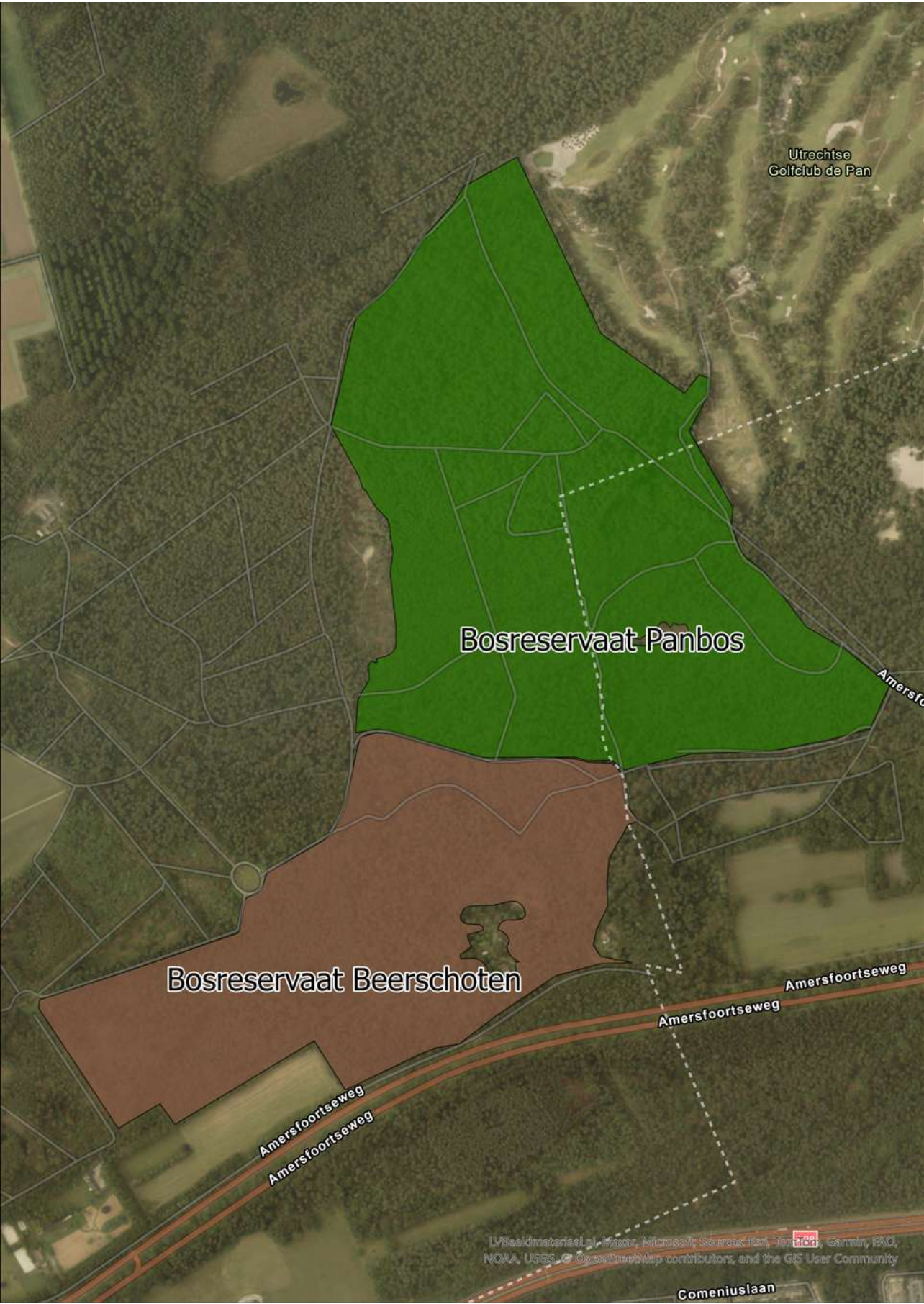
UITSNEDE HEYNTJESKAMP, PANBOS EN BILTSE DUINEN

UITSNEDE BOSCH EN DUIN

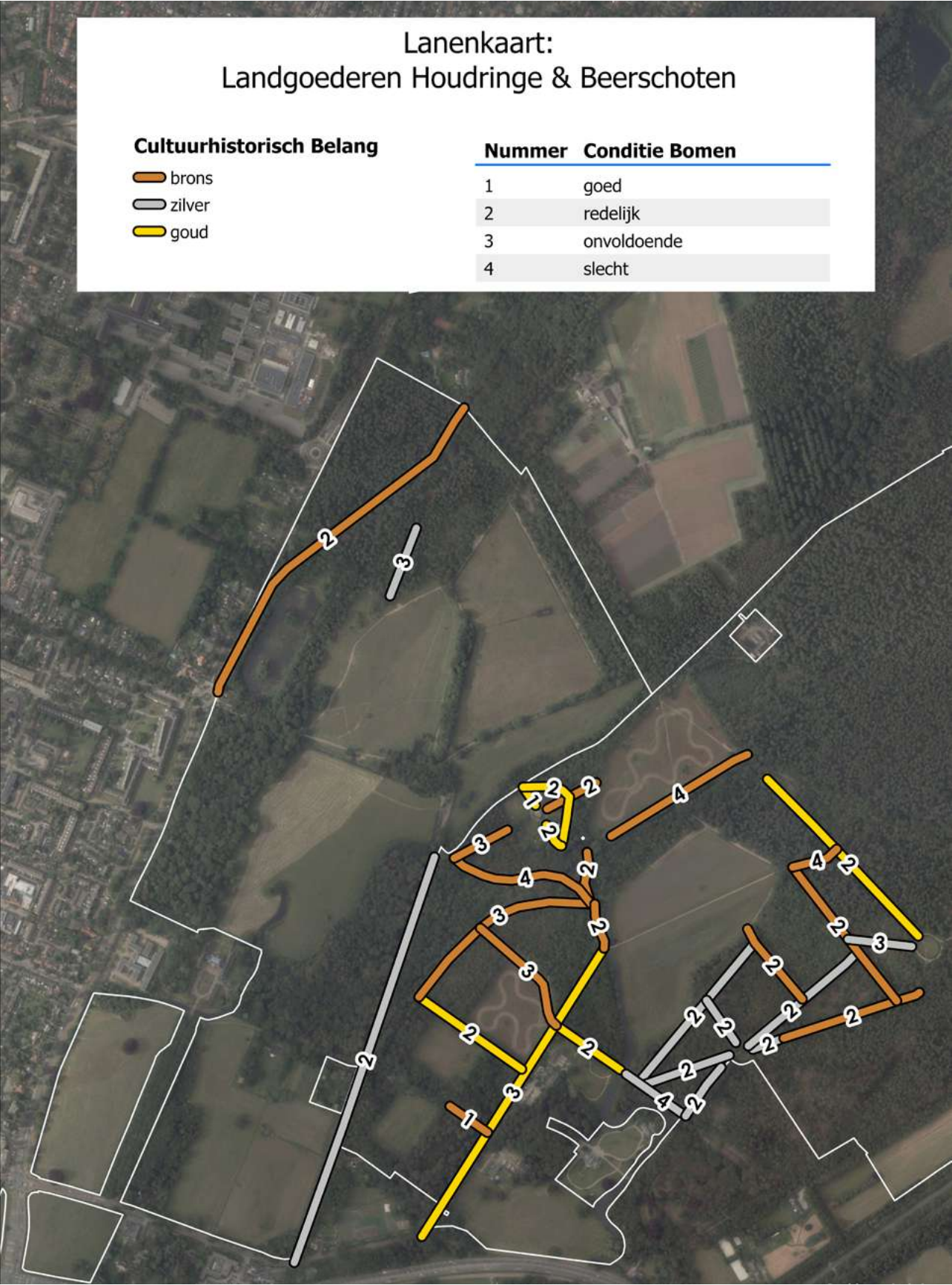

BIJLAGE 2 (KAART BOSRESERVATEN)

BIJLAGE 3 (LANENKAART)

UITSNEDE HOUDRINGE EN BEERSCHOTEN

UITSNEDE HEYNTJESKAMP, PANBOS EN BILTSE DUINEN

UITSNEDE BOSCH EN DUIN

This aerial map of the Bilt area in Utrecht shows several land parcels highlighted in green. The parcels are labeled with codes: BD1, P1, P2, P3, H1, H2, H3, H4, H5, H6, H7, H8, H9, B1, B2, B3, B4, and A23. The map includes various roads such as Amersfoortseweg, De Hollarweg, and De Bilt. Key locations marked include 'Utrechtse Golfclub de Pan' and 'De Bilt'. The highlighted parcels are distributed across the map, with some clustered together and others isolated.

Schuingedrukte namen hebben geen -of een twijfelachtige- historische oorsprong, maar worden binnen Utrechts Landschap wel gebruikt. De overige namen komen voor op oude kaarten.

[illegible]

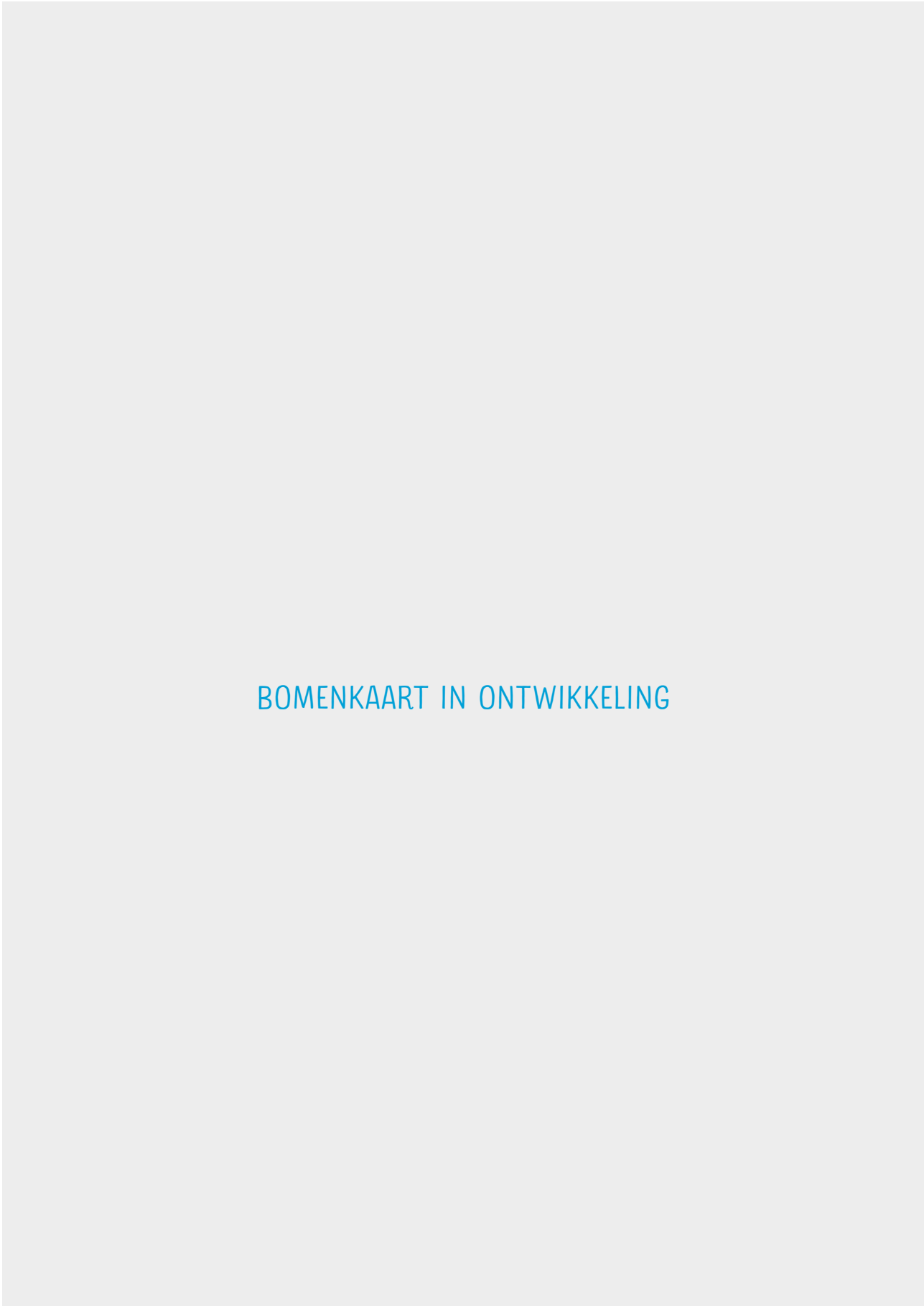

BIJLAGE 6 (BOMENKAART)

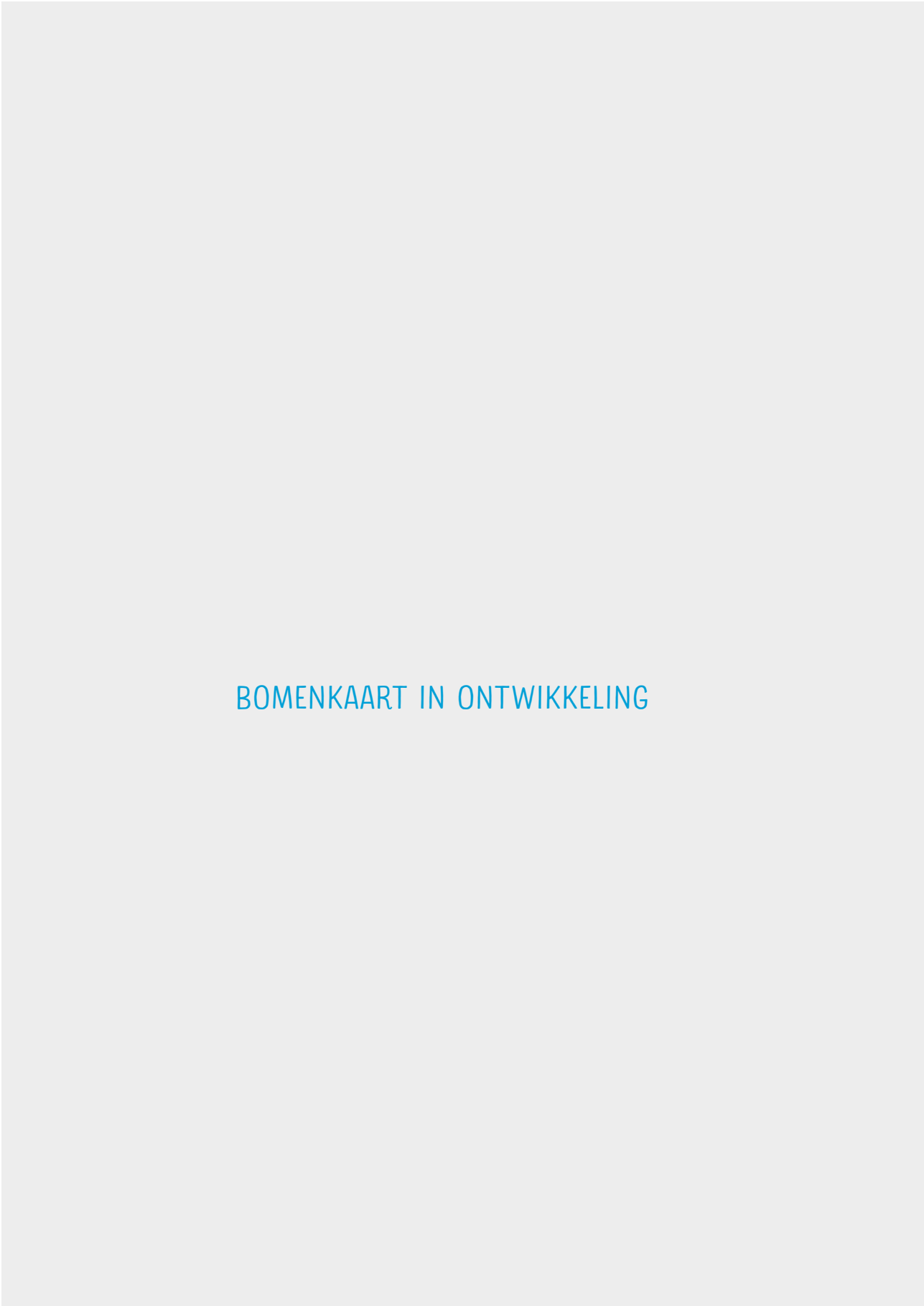
UITSNEDE HOUDRINGE

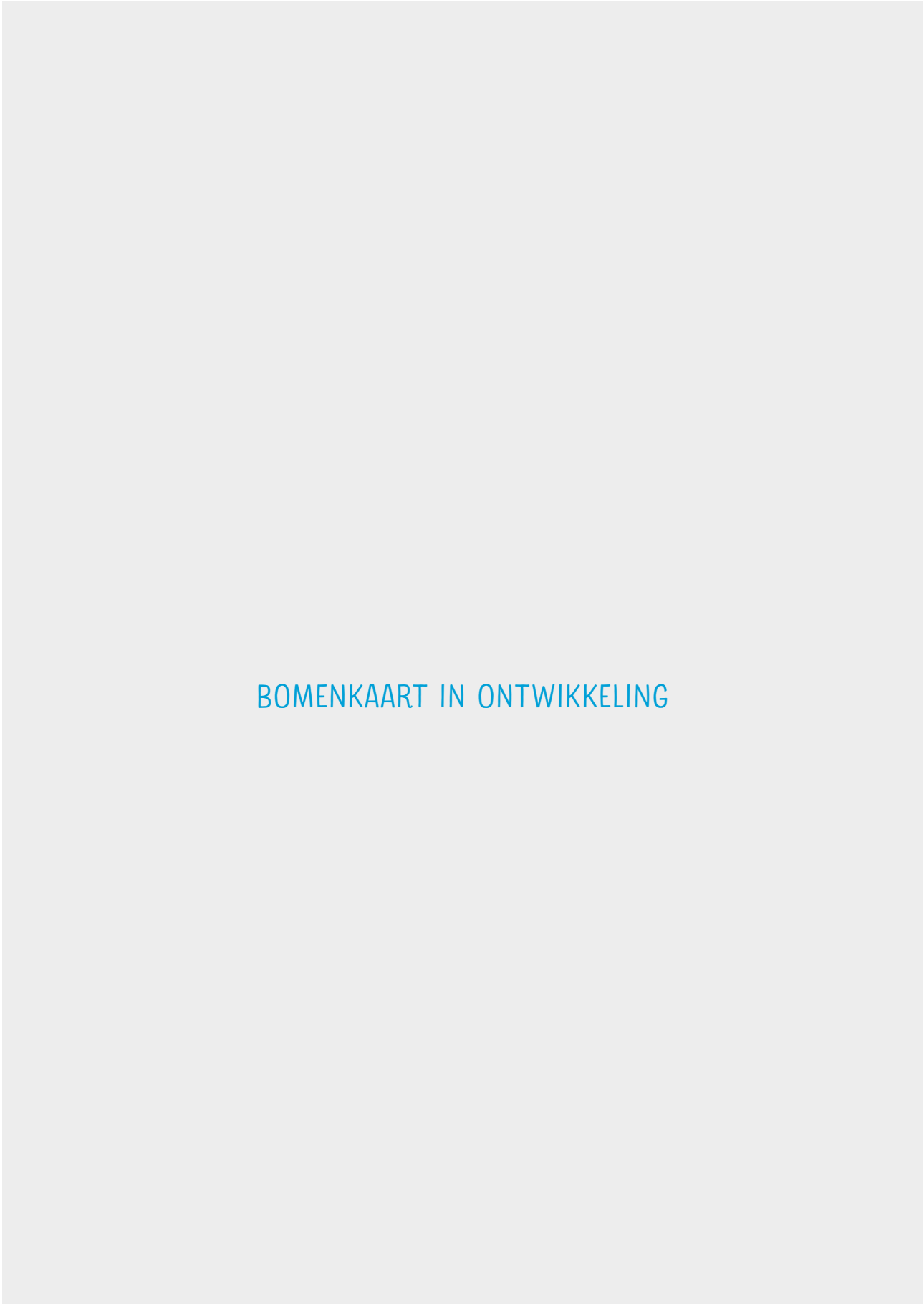

UITSNEDE BEERSCHOTEN

UITSNEDE HEYNTJESKAMP EN PANBOS

BOMENKAART IN ONTWIKKELING

Bezoekadres

Landgoed Oostbroek
Bunnikseweg 39
3732 HV De Bilt

Postadres

Utrechts Landschap
Postbus 121
3730 AC De Bilt

Telefoon

030 - 220 55 55

IBAN

NL27 RABO 0102 0710 20

Aangesloten bij LandschappenNL,
samenwerkingsverband van
20 landschapsorganisaties.

www.utrechtslandschap.nl

